

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félre 6 frt., negyedre 3 frt.
Előfizetők és hirdetői díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
Helyben előfizetni: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben.
Egyes szám ára 5 kr. o. é.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-só emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. belyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
Nyltiter sora 20 kr.

Előfizetési felhívás

„KOL. KÖZLÖNY” 1873-iki évfolyamára.

N. t. olvasóink kívánatainak eleget teendők, lapunkat már 1872 szeptember 1. óta egész nagy iven adjuk ki mindennap. Szereztünk jeles munkatársakat az ország fővárosában, itt Kolozsvárt és a vidéken s így napról napra érdekesebbé igyekszünk tenni lapunk valamennyi rovatait: főcikkjeinket avatott tollú írótól kapjuk, s a napi kérdéseket azonnal tárgyaljuk; gondoskodtunk szép tárcákról (már az év elején megkezdjük jeles tollú t. belmunkatársunk Komáromi Ferencz Bánffy Dénes című valóban érdekes történelmi korrajzát), eredeti táviratokról; ezután is legbővebb újdonsági rovatot adunk és semmi érdekes bel- és külügy nem kerül el figyelmünket. Tapasztaljuk az olvasó közönség pártolásának fokozatos gyarapodását, s így csak arra kérjük t. előfizetőinket, méltóztassanak megrendeléseiket lehető gyorsan megtenni.

Előfizetési díj: egész évre 12 ft. o. é.
félre 6 „ „ „
három hóra 3 „ „ „

A „KOLOZSV. KÖZLÖNY” szerkesztősége.

Pest, január 9.

— I. Pártjaink nagyban készülnek a legközelebbi országgyűlési kampagnera. Általában el van terjedve azon meggyőződés, hogy a jelenlegi költségvetési vita egyike lesz leghevesebb parlamentaritis vitáinknak. A jobboldal körében számosan vannak, kik nyíltan harczra fognak kelni a pénzügyi bizottság jelentésével s érvényesíteni fogják saját külön meggyőződésüket. Ezek szónoka Pulszky Ferencz leendő, ki mindjárt az első napokban egy hosszabb beszédben fogja igazolni az országgyűlés eddig követett pénzügyi politikáját, melyet a pénzügyi bizottság jelentése elítél s ki szándékozik mutatni, hogy a pénzügyi bizottság által ajánlott eljárási mód a nemzet haladására s egész felvirágzására nézve, tekintve a félig kész s a bizottság jelentése szerint befejezetlenül maradó beruházásokat, a legnagyobb kárral fogna járni.

A budgetviták befejezése után, mint hírlak, Tisza Lajos azonnal le fog mondani. Félig meddig saját maga jelentette ezt ki egy országos erdészeti egyesülethez intézett levelében, melyben választmányi taggá történt megválasztásáról közönteletét fejezve ki, kijelenti, hogy állásánál fogva eddig nem teljesíthette ugyan a megválasztása által osztályrészeül jutott kötelességeket, de reményli, hogy legközelebb azon helyzetbe fog jutni, hogy e kötelességének eleget tehet.

Erdélyi jogviszonyok.

Marosmentén, 1873. jan. 6.

II.

Az 1868-iki október 12-ki igazságügyminiszteri, a külön felállított ur. bíróságok számára kiadott utasítás 15 és 24. §-ba a fennebbi mellőzhetetlen szabályokat fenntartotta, mert úgy látszik, hogy az akkori rendelet keletkezésére befolyással volt hivatalnokok tudták miszerint:

a) 1848-ig is az urbéri perek ugy a derék, mint alszéken vizsgálati — inquisitoris — módozat és eljárással kezeltettek,

b) hogy az 1848-iki IV. t. cz. kezdő szakaszával, a midőn a valódi volt jobbágyok biztosítottak: adózás, robot, dézma és közteher viseléssel terhelve addig használt fekvőik tulajdoni birtokában — ugyanazon törvény-cikk 4. 5. és 8-ik §-ai által a nemes földes urak is biztosítottak az iránt, hogy szabályos és eszközölhető bizonyíték mellett külön urbéri bíróságok ítéleteivel, a szerződményesek zsellérek, és urbéresek időleges birtokában és használatában levő mindennemű májorság birtokuk, vagy azoknak megváltási árához jutnak,

c) hogy a midőn államunk ugyanezen tvk 1. §. tartalma szerint a volt földesurakat a tisztán urbéri birtokban vesztett fekvőkért megillető kármentesítés iránt a nemzeti közbecsület védpaizsa alá helyezéssel biztosítá, — ugyanazon törvényhozás, az állam és egyes adózók tulterhelése bünébe való esés nélkül, másnemű birtokaikat, allodialis természetű fekvőket megváthatóknak, elveendőknak később nem határozhatja, ha csak az országot fenntartó nemzetet megbuktatni, az állam egyedüli összetartó hatalmas kapasát jelentőség nélkülivé lassankint törpíteni nem akarja, és végtére

d) mert jól tudták, hogy az 1861-iki éven inneni időkre, leginkább a nemzet zöme és hatalma, a közép birtokos osztály, mely a nemzet érdekeit felfogni nem tudó, nem akaró idegen elemek által kezelt m. kincstári roppant birtokokat és járulékait illető peres kérdések vannak függőbe, és úgy mondva mozdulatlan állapotba, ha ezeknek segítség nem nyújtatik, birtokpereik elvesznek, mialta ha nem is paralizáltatnék teljesen a nemzeti hatalom, de mindenesetre, hosszas időkre meggyengülne, s a középosztály elsatnyulásra taszították.

Az elől említett mult évi május 6-ki birtokrendezési eljárás, egyáltalában tultette magát minden fennebbi, még a valódi absolutismus idegen férfiai által is tekintetre méltatott országos, és ugy a magyar, valamint a más társ-nemzetek örökös tulajdonos meg időleges földbirtokos használatát élénken érdeklő és egyedül mentő körülményeken, üdvös intézkedéseken; mellőzte a törvényhozó azon főkötelemét, hogy törvényeit, rendeleteit a nép helyzete, szükségei által indokolt körülményekre és több éves gyakorlat által szentesített szokásokra kell, hogy alapítsa.

Szomorú jeleit adja ezen rendelet annak, hogy szerkesztője fogalmazója, nem ismerte ezredéves és az együtt itt élő nemzetek életéből fejlődött birtokviszonyainkat, az ezeket szabályozó törvényeket, de nem ismerte a peres felek jellemét, nem a tulajdonjog feletti felfogásuk laza voltát; nem ismerte a peres kérdések számos és a magyar nemzet tagjaira életkérdés voltukat; nem ismerte a peres felek pénztelen, kimerült és nagy részint az élet mindennapi szükségei fedezésével is küzdő voltukat; nem számított arra, hogy a peres felek költségeit legalább is négyeszereszi, s mégis a perbirtokos 100-ból alig 10 eset kivételével, keresetével vesztesé léve, az állam vállaira vet megváltási terüht, melyre törvényileg magát nem ajánla, nem kötelező; — nem gondolt rá, hogy az állam-fizette törvényszéki bíró által a ki eddig a hely színén vizsgálólág járva el, rendszerént 10—15 pert alaposan letárgyalt, a mostani pertári eljárással, alig képes 2—3 pert s ezeket is az állam terhére lejártni, röviden: a május 6-ki említett birtokrendezési eljárás, a törvényhozásra képesítő minden kellékek számba nem vételével hozatott; ha-

zai kormányunknak ilyent kiadni nem lett volna szabad, mert nisi justum est quod feceris, vana est gloria.

Nem terjeszkedem most ki a tagosítás, közhelyek osztálya, az erdők szabályozását és az arányosítást újolag szabályozó §§. tömkelegére, nem a megrendelt, részben szükség-telen és ez eddigi eljárásnál sokkal költségesebb, sokkal több idővesztést okozó többszörös perekre — ezek hosszúra nyulnának; ezekhez a valódi törvényhozó hozzá fog ezélszerűen és hatalmasan szólani, a mit ha nem tenne, majd rostába vesszük ezeket is, a sértett jog és tulajdon leplezetlen hangján.

Hanem szoritkozunk most csak az egyes urbéri perekre; ezen most százával minden törvényszékeknél, minden bizonyítékok nélkül leörölt és öröklődő perekre, ugyanannyi vagy tíz, száz annyi hold magyar föld, magyar és olykor más nemzetiségű birtokos tulajdona vész el s rakatik az állam tulterhelt deficites vállaira, melyeket, ha az említett rendelet ki nem adatik nagyobbbrészt megmenteni lehet vala, ezen eljárással pedig örökre elvesznek, mert a mult évi május 6-ki birtokrendezési eljárás 12. §-a azt rendeli:

„Az egyes telkek, vagy egyes telekrészek jogi természete iránt, a törvényes időben megindított urbéri perek, a birtokrendezéstől elkülönözött az 1868. LIV. t. cz. szabályai értelmében látandók el.

Mindazonáltal köteles a törvényszék a tárgyalás megkezdése előtt egy e célra kirendelt bírói tagja által, a felek között az egyességet megkísérteni, s annak eredményét a jegyzőkönyvbe kifűntetni.

— a 13. § pedig a következőket:

„Ha valamely birtok jogi természetét illetőleg külön per indított meg, vagy pedig a birtok jogi természete a rendezés egyéb kérdéseivel együtt képezi a pertárgyat, a mennyiben a felek az érdemleges tárgyalásba még nem bocsátkoztak, az eljárásnál a 12-dik §-ban megalapított szabályok lesznek követendők.”

A mint fennebb tanusítam, tekintettel ezen országrész régi törvényei és törvényes szokásaira, tekintettel az elpusztított és elrablott minden bizonyítékokbani hiányra és tekintettel arra, hogy az állam magát kötelezte a tisztán urbérinek, természetileg bizonyított földterületek megváltása és kárpótlás kiszolgáltatására, törvény és királyi nyiltparancsal, megminiszteri rendeletekkel biztosítva voltak országunk birtokosai különbség nélkül, hogy minden a fennebbi viszonyokból eredő perek, bírói vizsgálati inquisitoris eljárással, hivatalos segítségüljövés mellett, a mennyibe a bizonyítékoknak a különböző levéltárakból beszerzését, és a pertárgy a földnek urbéri vagy allodialis természete tisztábazását illetné, a kormány és közegei által segédeltetett fognak, a mire annyival jogosabb igényök volt az erdélyi mindenrendű földbirtokosoknak, mert az urbéri perek beadására engedélyezett háromszori zárhatáridők egyike a másiknál rövidebb lévén, az ilyen peres kérdések, ugymondva csak az alperes vagy felperes nevének s a per tárgya, melyek a jogáltalános elnevezését magokba foglaló jelentésekből állottak, s mégis 1861-ig mindenütt és azután sok törvényszékeknél ezekenként láttattak el alapos vizsgálat előrebocsátása után. Az ily perekbe — a törvényszék tagjai egész odaadással munkáltak, nyomoztak s kértek, meg gyűjtötték össze hivatalos uton a felvilágosító adatokat; s mert az 1854-beli urbéri nyiltparancs 63. 70. az

1858 urbéri utasítás 167. és 178. meg az október 12-diki 1868-beli igazságügyminiszteri utasítás 8. 20. 23. §-ai szerint, a birtokrendezéseknél mellőzhetetlen előmunkálatok alkalmával, az illető közönség és határát érdeklő minden peres kérdések le voltak tárgyalandók; tudok esetet, hogy a helyszínén, ugy is legkönnyebb és az írtásoknál egyedül célravezető tárgyalás és nyomozattal, naponta 15—20 pert tárgyalt le, sőt el is békelt a bíró, szakképzett ügyvéd segédkezősével.

Az erdélyi mindenrendű birtokosok még a m. kir. kincstárra nézve ugy is mint birtokos, ugy is mint kárpótlást fizetőre kipótolhatatlan, a fennebbi, egyedül üdvös és roppant eredményeket tanusított törvényes és gyakorlatba volt jogokkal szemben az idézett mult évi május 6-iki igazságügyminiszteri rendelet, rendezetlen urbéri viszonyba kényszeríti a peres feleket a szószerint idézett 12 és 13 rendeleti §-okkal, a polgári perrendtartási §-ok követésére akkor, midőn a peres felek bizonyító okmányokkal nem bírnak, élő tanukra pedig nem hivatkozhatnak, mert azok vallomása célra nem vezet; pertári tárgyalásra, a hol 150-ik §-a szerint az idézett 1868-beli 54. t. cikknek, minden bizonyítékokkal készen kell lenni, különben többet meg nem halgattatik, a birtokrendezéséek különböző nemei tisztábazozatala alkalmával egy költséges idővesztéssel, s körül-ményeink közt legsikeresebben törvényesen le tárgyalandóknak rendelt államügyeknek nevezhető tömérdek pereket elszagattja a rendezésektől és egyenként külön pertárba letárgyalandóknak s mindeniket külön ítélettel ellátandóknak parancsolja, a mi egyet jelent a vesztéssel.

Sokat kutattuk e rendelet indító okát, de egyéb helyest nem találtunk fel, mint azon egyet, hogy a bíróságoknak sok számjuk legyen; a miért pedig nem szabad hazám birtokosainak két-három ezer, hanem több urbéri pereit nemesak megbuktatni, hanem a pertári kezeléssel mindkét peres félnek legalább minden egyes pernél 5 frt költségtöbbletet okozni; mert erejét még ezek által is inkább veszti a középosztály, és a jövő semmivő törpül — nem szabad az egyeseket és a kir. kincstárt nagy összegre rugó írtásaiknak okvetetlen feláldozására reakényszeríteni, melyek pedig a régibb eljárás szerint, a helyszínén való nyomozattal mind megmenhető, s az erdők az állam kiapadhatatlan kincsei hasznathatólag tisztázhatók.

Nemzetünk és fennmaradásunknak a többek közt két fő védbástyája van: örökösödési törvényei is a fekvő birtokokban levő fölény; ha az utóbbit is tulszerény engedékenység, soha be nem következő halás elismerés reményébe kezünkől kisiklani engedjük, aligha méltók vagyunk nagy elődeink neveivel ékesíttetni magunkat.

Különben ezen felfejtéssem egyedüli célja az volt, hogy a minden peresben kárt okozó fontolgatási állásukból a nemzet hivottabb-jait kilépésre figyelmeztessem; a fennebbi káros eljárás azonnali beszüntetésének szükségét s az előtti eljárás alkalmazásának halaszthatatlan voltát kimutassam nem csak a jövőre, hanem a hibásan már leszalasztott, letárgyalt ügyekre nézve is; — mert a mit közjogainkból elvesz a vas erő és hatalom, azt idő és kedvező szerencse visszahozhatják, — de a mit magán tulajdonunkból, a nemzeti befolyást biztosító alapunkból ingyen, csillámló hű reményekért

eldobunk, azt az örökkévalóság se adja többé vissza.

e.

Legujabb táviratok.

Zágráb, jan. 9. A miniszterium közvetítése folytán a horvát törvényhatóságok a tartományi kormány részéről a magyar nyelven fogalmazott kérvények elintézésére szólítottak fel; ép úgy meghagyatott a magyar törvényhatóságoknak is a horvát nyelven fogalmazottak elintézése.

Bécs, jan. 9. A mezőgazdasági congressus a közgazdasági miniszternek nagy tetszéssel fogadott beszédével ma nyitott meg.

Rutsuk, jan. 9. Az uralkodó izgatottság miatt a pasa a görög templomot bezáratta. A hatóság magatartása elég erőlyes, de nem tapintatos. Konstantinápolyból további rendeleteket várnak.

Prága, jan. 9. A helytartó Roski helytartósági tanácsos kíséretében ma szemleutrá indult a párdubicei kerületnek a marhavész által sújtott közséjébe.

London, jan. 9. A „Times“ szerint remélni lehet, hogy a discontó 4 és fél száztólira fog leszállítani.

Chislehurst, jan. 9. Napoleon, Franciaország volt császára, ma déli fél 1 órakor 65-ik évében meghalt.

Berlin, jan. 9. A képviselők házában interpellatió adatott be a sajtó megfélekezése végett, a pápai allocutió utánnyomása alkalmából. — A cultusminiszter következő törvényjavaslatokat terjesztett elő: az egyházból való kilépésre, bármely vallásfelekezetre való áttérhetés mellett, testületi joggal, — a papok előképzése alkalmaztatása iránt; az egyházi fegyelmi hatóságra és a legfőbb egyházi bíróság felállítására, az egyházi ügyek elintézése végett. A cultusminiszter indokolván ezen törvényjavaslatokat, utal az evangélikus és katolikus egyháznak alkotmányszerűleg biztosított függetlenségére. A pára részéről legujabban egész meztelenségben nyilvánult követelésekkel szemben az állam teljes tudatával bir önfentartási kötelességének. A kormány a maga határozatait az összes miniszterek teljes egyetértésével állapítja meg. A bemutatott törvények nem szükségből törvények leendnek, hanem alapos szabályozást kell létesíteniök. Erre Roon miniszterelnök kinyilatkoztatta, hogy mint eddig, úgy ezután is áldozatkészen hajlandó Bismarkkal összeműködni. Ő esküt tett az alkotmányra, s ép oly becsületesen kívánja az ország jólétét, mint bárki más. Ő a becsületes emberek pártjához tartozik, csak fáradságból akart helyet adni a fiatalabb erőeknek, miután pedig ezt a király ellenzék, kénytelen megtenni kötelességét. Ő a kerületi rendtartás elfogadását feltétlenül szükségesnek tartja.

Kolozsmegye rendkívüli bizottsági közgyűlése

f. hó 10-én tartott meg; a bizottsági tagok szép számmal jelentek meg; jelen voltak több megyebeli volt kitűnőségek, kik távoli székhelyeik-

T Á R C S A.

Dembinski tábornok emlékiratai. Egyesülés Klapka hadtestével Rakamazban (Tokaj) február 4-én.

Febr. 6-kának reggelén az erősen befagyott Tiszán Lök mellett áthaladék; de minthogy nagy mocsárok terültek el egyenes irányban Lök és Szerencs között és én hadosztályommal nem mertem ezeken átnyomulni, ez okból Tarczal felé kellett kerülnöm. Meglepetésemre itt találtam egy dandárt Klapka hadtestéből, mely itt megpihent és evéssel foglalkozott; de még jobban elbámult a dandár fölött parancsnokló őrnagy, midőn neki kijelentem, hogy én még ma és pedig pihenés nélkül Szerencset elakarom érni; az előnyomulásban és mozdulatokban gyorsaság oly dolog, mihez nem minden vezér ért. A katonák lábaiban fekszik a győzelem! Én már régebben úgy tapasztaltam, hogy a katonára nézve előnyösebb az, ha egy erőset menet után hosszasan pihen, mint ha rövidebb menetek után többször ismételtlen megállottam és megpihentem.

Tarczalon egy futár ért utol, ki a következő tartamu iratot nyújtá át nekem:

Gróf Vécsey tábornok mozgó hadtestének parancsnokságától.

Szeged, január 30-án 1849.

Megtisztelve érezve magam ama nemesszivű férfiú hozzámm intézet átirata által, ki a hon szabadságáérti küzdelemre ide sietve, nagylelkűen segélyt és menekülést hozand megjelenésével a nagy veszedelemben forgó hazának, sietek az alkalmat felhasználni s ezzel tökéletes bepillantást engedek hadműveletem teljes menetébe.

Hadtestemnek idáig az volt rendeltetése, hogy a Szegedtől Szabadkáig terjedő vidéket fedezze s egyuttal hadműveleteit Kecskemétnek irányozza.

ről jöttek. A rendkívüli közgyűlés tárgyat — mint ezt már tegnapi számunkban is jeleztük — a belügyminiszter egy leirata képezte, melyben a megye 1873-ik évi költségvetési előirányzatának újabb átvizsgálására, ill. leszállítására szólítottak fel a megye közönsége. Az egybegyűlt bizottsági tagok, mielőtt e fontos tárgy megvitatásához foglának, küldött-ségileg meghívják a főispánt, ki éljenzések között elfoglalván elnöki székét a gyűlést megnyitottak nyilváníja. Erre főjegyző Gyarmathy Miklós felolvassa a miniszteri leiratot, melynek fő tartalmát képezi hogy a megye 1873. évi költségvetése 47.163 frtan levén megállitva és ez csak 35.647 frtig levén fedezve, fedezetlen marad 11.849 frt. A jelen szűk pénzügyi viszonyok között több államjavadalmozásban a megye az eddig repartirozott 35.000 frtnál nem részesíthetők; felszólítatlak tehát, hogy jelen évi szükségletét annyira apassza, a mennyire ezt a közigazgatás hátránya nélkül teheti. Főleg figyelmezteti pedig a megyét arra, hogy egy a tiszt mint a szolgaszemélyzet létszámát nagyobbra ne emelje, mint a mennyire az a múlt őszön eszközölt szervezés alkalmával meghatározva lett.

A belügyminiszteri leirat felolvasása után, olvassa a főjegyző az áll. választmány javaslatát ez ügyben. az állt. v. ugyanis, mihelyt a min. leirat megérkezett, komoly megfontolás alá vette a dolgot s miután ugytalálta, hogy a deficitet házi adó kivetése által fedezni nem lenne helyes; szoros vizsgálat alá vette a költségvetési előirányzat minden egyes tételét s a következő tételeknél ajánl töréseket; így mindjárt az 1-ső pontnál (melyben a megyei hivataltokok fizetéséről van szó) törlesztendőnek találja a 10 járási közgyám fizetését a 200 frt — 2000 frt; utasítandónak találja az alispánt, hogy e szerint intézkedjék s a mennyiben a járási közgyámok jan. hóra fizetésüket kivették, azt február hóra s azutánra szüntesse be. Továbbá ugyanazon tételnél kihuzandónak találja az állt. v. 5 megyei alorvosnak egyenkint a 100 frt, összesen az 500 frbn megállapított fizetés felemelését. A segédlevéltárnoki állomás, melyet nem régiben szervezett a megye s mely 500 frtnyi javadalommal jár, az áll. választmány fentartandónak javasolja s bár a min leiratban szorosan meg van hagyva, hogy a megyei tisztviselők száma ne szaporítsassék s ki volt mondva, hogy a miniszter abba bele nem egyezik — ezek dacára ajánlja az áll. választmány, hogy felterjesztés intéztessek a belügyminiszterhez, melyben az ujon rendszeresített állomás megtartása kéressék.

G y a r m a t h i Zsigmond főlbeszakitja a főjegyző felolvasását s kijelenti, hogy ő is igen szükségesnek tartja a segédlevéltárnoki állomást s kívánja, hogy a felterjesztésben e szükségesség kellőleg is indokolva legyen. A főjegyző azt igéri, Gy. Zs. ebben megnyugszik. A főjegyző erre olvassa tovább a vál. javaslatot. — A 2-ik pontnál, hol a megyei mérnöknek határozott 400 frtnyi uti átalányról van szó; e pontra nézve fölvilágosít főjegyző, hogy e 400 frt csak tévedésből jutott az állami javadalmozásból fedezendőkö rovatába s az az utalapból fog fedeztetni. A 3. pontnál, hol a szolgák béréről van szó, itt is kiigazítandónak véli a javaslat a költségvetési előirányzatot, miután nem 8, hanem 6 szolga fogadtatott; de itt sem törölhelő annyi, a mennyit a miniszter kíván, miután egy börtönőr beállításának szüksége forog fenn s így

A m. k. hadügyminiszteriumtól s a méltóságos honvédelmi bizottságtól vett parancs után hadtestem február 1-én a Tiszán keresztül Szentestnek fog nyomulni a hová február 2-án fog érni s ott a további parancsokra várakozni.

Közölve ezt e helyütt az altábornagy urral s igrve, hogy e hadtest további mibenállásáról a lehető leggyakrabban fogok tudósítást küldeni, kérem őt, hogy értesítsen a tulajdali hadtest mozdulatairól, hogy hadműveleteimet a szerint vezethessem és intézhessem.

Azon rendithetlen hitben élek, hogy altábornagy ur engem bizalmával meg fog ajándékozni s elvárom további tudósításait.

Gróf Vécsey, tábornok.

Szerencsen, a nagy kiterjedésű kastélyban, mely egykor a hírneves Rákóczi családé volt, Szemere kormánybiztossal is találkoztam, ki maga részéről is egész határozottsággal erősíté, hogy Görgey közeledik. Az említett napon ez utóbbi, ha jól emlékszem, Lőcsén volt. Kevésszel azután Klapka ezredes is hozzánk csatlakozott, most már teljesen meggyőződve arról, hogy Schlick tábornok már előbb visszavonult. Ennek dacára újólag voltak kifogásai az ő két hadosztálya részére rendelt irány ellen; azoknak ugyanis célul Szt.-Péteri volt kitűzve, ő ellenben azt akarta, hogy Kassa felé nyomuljanak. Igyekeztem neki megmagyarázni, hogy Kassán nincs mit keressünk. Az ellenséget többé már nem találjuk ott, mivel az támadás színlelése által védve igen előre haladt már. Ez okból jónak láttam a már egyszer követett irányt továbbra is megtartani. Annyit ugyan kész valék megenni, hogy egy mintegy 2000 emberből álló dandárral Kassa irányában szinleges mozdulatokat téssek azon célból, hogy Schlicket tévútra vezessem; de hadtestem zömévei egész határozottsággal meg akartam maradni az egyszer követett irány mellett. De miután maga Szemere is Klap-

e tételnél csak 300 frt gazdálkodható meg; a 4-ik pontnál (a szolgaszemélyzet ruházata) miután 2 szolgával kevesebb fog ruháztni, 50 frt eselik. Az 5-ik pontnál, irodai szükséglet; itt 2000 frt törölhető az előirányzataból, miután az irodai átalány 2000 frt többletje a megye átalános adósságai közé felvehető; annak törlesztése más módon lenne eszközözendő. — A 6-ik (uti költségek és napi díjak — 100 frt.) és 7-ik pontnál (megyei épületek fenntartására szánt 200 frt.) Az áll. v. a törleést nem látja helyén s e tételeket meghagyandóknak véli. Ugy a 8. pont alatt, a rabok élemezésére szánt 200 frtból sem gondol valamit is törölhetni. A 10 pont alatt, az előirányozhatatlan kiadásokra szánt 500 frtból sem ajánlja a törleést a javaslat, bár a miniszter ebből 300 frtot gondol törölhetőknek, miután bebizonyult, hogy 200 frt az előre nem látott kiadásokra kevés. Így összesen 5300 frtot (2500 frtot közgyám és alorvosi fizetésekből, 400 frtot az uti átalány címén azt az utalpra átírva, 300 frtot a szolgaszemélyzet kevesbitése által és 100 frtot kevesebb ruházat címén, végül 2000 frtot az irodai szükségletre felvett 4000 frtból) ajánl az áll. v. törlendőnek; többet a közigazgatás tete-mes hátránya nélkül nem törülhet.

Az áll. v. elolvasott javaslatát a közgyűlés egész terjedelmében magáévá tette s az alispánt utasította, hogy annak értelmében járjon el.

A főispán az ügy sürgős voltánál fogva fél órára felfüggeszti a gyűlést a végből, hogy a jegyzőkönnyv ezalatt elkészíthetessék. Mímegtörténvén, az felolvasatlik magyar és román nyelven és némi csekély módosítással elfogadtatik. Mire főispán ő méltósága éljenzése közt a gyűlés eloszlik.

Az állandó pénzügyi bizottság általános jelentése az 1873-ik évi államköltségvetés tárgyában.

(Folytatás.)

Az állam törzsvagyona áll a következő ingatlan és ingó vagyonból.

Magyarországi államerdők, a magyar és Horvát-Szlavon határörvidék erdősegeikkel együtt 4 millió catastr. holdat 40 mértföld területet képeznek.

Államjóságok mintegy 475,000—500,000 catastr. hold.

Ménes birtokok 46,000 catastr. holdat a ménesekkel és erdőtelepekkel.

A termesztermények fém, vas és sóbányák és az összes szerek és szerelvények és végre az államvasutak. Mindezeknek becsértéke jelentékeny összegekre rug, melyek az állami száamazék által készített 1871-dik évi zárszámadosokban következőkép vétettek fel:

A határörvidéki erdősegeken kívül az ingatlan államvagyon értéke 380.878,020 frt.

Termények, szerelvények stb. 58.581,411 forint.

Az állam ingatlan törzsvagyonának ezen becsértéke azonban korántsem felel meg azok vzlóságos értékének, és azt általában bajos lenne biztosan meghatározni.

Annyi kétségtelen, hogy az állam törzsvagyon-a 1868-tól fogva gyarapodott nevezetesen.

ka véleményét látszat osztani s az urak a z én nézetemet nem akarák magukévá tenni, ezért én, ki idegen létemre véleményemmel minden támogatás nélkül egyedül állattottam, nem tehettem egyebet, mint, hogy Klapkának bár vonakodva, engedtem. Ekkép szólék az említett urakhoz: „Én itt idegen vagyok; egyedül állok; de ha Schlick megmenekül — s ez most is meg fog történni — akkor tudja meg egész Magyarország, hogy az ellenség csak azért menthette meg bőrét, mert elszigetelve állottam s alárendeltjeimnél engedelmességre nem találtam. Nyomuljon tehát ön isten hírével két hadosztállyal Kassa felé; én részemről a Kazinezy hadosztályt Miskolczra rendelendem.“

Már csak azért is megmaradtam állhatatosan ez irány mellett, miután azt a jelentést kaptam, hogy az ellenség a Tisza bal partján Szolnokkal szemközt egy híd fölé erősítést állított fel tekintélyes el-sánczolásokkal, miáltal a part változtatás s Debreczen az ideiglenes főváros felé előnyomulása tetemesen meg lett könnyítve. Ez utóbbit minden áron födőzni akarrám; mert Debreczen nem egyedül a kormány székhelye volt, hanem még e kívül hadiszertár és a magyar bankjegyek készitési helye. Miskolczról bármely pillanatba képes valék Tisza-Füreden keresztül a netalán Debreczen felé előnyomuló ellenséges haderőket oldalban megtámadni. E helyről kiindulva egyuttal ama Schliczig al tábornagy által vezérelt segédhadakat is, miki Windischgrätz hercegz tábornagy Pestrő Schlick segélyére küldött, szintén oldalba foghatám.

Másnap egy erőltetett menet után Miskolczba értem. Az öröm, az ujjongás, melylyel csapataim fogadtattak, nehezen leírható. Zeneszóval és lengő lobogókkal tödült a lakóság élönké; virágözön-nel és örvendőz kiáltozásokkal üdvözölteténk.

E helyt ért utol a hadügyminiszter egy rendele-e egy kimutatás kapcsában, mindazon csapat-

Az állami számszék 1871-re jelentékeny összegre teszi az ingatlan vagyonnak és a szerek, szerelvények, termesztermények értékének gyarapodását.

Mindezek, a miket a bizottság előadott, együttvéve képezik azon főszempontokat, a melyek a mai pénzügyi helyzetnek megítélésénél tényező-ként szerepelnek.

A bizottság kimutatni és jellemezni igyekezett az eddigi évek költségvetéseit, kimutatta a jövedelmek örvendetes emelkedését, s kiemelte az arányokat, melyekben a szükséglet évről évre szaporodott, reá mutatott a lefolyó négy év zárszámadosainak pénztári eredményeire és mindezen eredmények főbb tényezőire, kiemelni azon nagymérvő beruházásokat, a melyek pénzügyi kezelésünk lefolyt éveiben, minden irányban létesítettek, kimutatta az állam-adósságoknak összes tartozásainak állapotát, reá szembe állítván ezzel követeléseinket, felemlítette az állami törzsvágyon állapotát, mutatott az ország folyó jövedelmeinek állására, azon terhekre és szükségekre, melyek a közel jövőben reánk hárulnak, megérintette, — hogy két irányban emelkedtek előirányzataink évről évre: az állam rendes szükségletei ép úgy emelkedtek, mint szaporodtak a beruházásokra és rendkívüli kiadásokra felvett összegek.

Az államháztartás rendes kiadásai egészen véve magasabb arányban szaporodtak évről évre, mint a mily mértékben jövedelmeink fokozatosan emelkedtek, úgy hogy az 1873-ik évi költségvetésben az állam rendes bevételei a rendes kiadások fedezésére nem képesek és ha bírnák is fedezni a közadminisztráció költségeit: az összes kiadások fedezésére azon évi teherrel együtt, melyet a beruházások létesítésére felvett kölcsönök okoznak és így az összes rendes szükségletnek fedezésére elégteleneknek mutatkoznak, mert 1873-ra is a rendkívüli kiadásokból történt áthelyezések folytán, melyek által a bizottság a rendes hiányt 2 millió 720 ezer 613 megszorította, nevezetes az új kölcsön kamataival együtt a 8 m. forintot meghaladó, hiány mutatkozik.

A kamatbiztosítás terhe, mely a rendkívüli kiadások között maradt, a vasuti társulatoknak adandó előlegek, melyeknek 4 százalékos kamat mellett visszatérülése idővel be fog ugyan következni csak rendkívüli bevételi forrásokból fedezhető.

Igaz szép és örvendetes emelkedést tanusítanak állami bevételeink az 1868. évi előirányzathoz képest az 1873. évi előirányzatba felvett rendes jövedelmek 49.719,670 frttal emelkedtek.

Az 1868. évi előirányzathoz képest az 1868-ik évi zárszámadosok 24.166,000 frt emelkedést mutatnak fel a rendes jövedelmekben az 1868 évi zárszámadosok és 1871-ik évi zárszámadosokban mutatkozó tényleges bevételi eredmények között 7.004,000 forint emelkedés mutatkozik ez utóbbiak javára; a fejlődés folytonos államjövödelmek minden ágában, haladás mutatkozik az előirányzattal szemben, majd minden bevételi forrás évi eredményeiben, az államjövödelmek némely ágában ezen emelkedés nagyon örvendetes, mert az a fokozott forgalom a nagyobb jólét, az

osztályokról, melyek vezényletem alá lettek helyezve. Az iratokból arról értesültem, hogy Kossuthnak és a hadügyminiszternek fáradhatatlan tevékenysége és erélye folytán N.-Váradon folyton újabb meg újabb zászlóaljak, lovas ezredek és ütegek keletkeztek, melyek a szélrózsa minden irányába, a hol csak rájuk szükség lehetett, szétküldettek. Ezen ujon alakított csapatokkal a harc szinterén működő haderők tetemesen öregbedett. A bánágban, azon rendeltetéssel, hogy a szerbek fölkelését leküzdje a Aradot körül zárólja, Damjanics tábornok hadteste állott. A küldött rendeletben értesemre adatott, hogy nevezett tábornok 7000 emberből álló hadosztállyal az én parancsnokságom alá helyzetetett, és mozdulati irányául Szentest lőn kitűzve. Nagyváradról egy új, 6000 főnyi hadosztály Török-Szentmiklósnak (Szolnokkal szemközt) lett inditva. Annak élén Vécsey tábornok állott, Az ilyképen nyert erősítések folytán lehetségessé vált Répási tábornokot 9400 emberével Török Szent-Miklósról el és Tiszafüredre egy Madarasra helyezni át. Magában Tisza-Füreden egy új dandár lőn alakitva s Asboth ezredes parancsnoksága alá helyezve. Az ugyan egyelőre csak 4—5000 emberből állott, de napról-napra növekedett számban s bár e pillanatban vezényletem alatt állott, mégis tartaléknak volt tekinthető, mely fölött a kormány a szükséghez képest továbbra is rendelkezhetett. Így tehát hozzá számítva a Klapka-féle körülbelül 14—15,000 emberből álló hadtestet, mintegy 37,000 ember volt vezényletem alatt.

Ezzel egyidejűleg a felől is nyertem értesülést, hogy Szegedett, ez oly fontos stratégiai pontot a Marosnak a Tiszába való szakadásánál nemzetőrök és kisebb huszár csapatok tartják meg-szállva. Mint már korábban említém, e csapatok gróf Batthyányi Kázmér polgári biztos parancsnoksága alatt állottak.

emelkedett értékek, a nagyobb fogyasztás, a fejlődött közgazdasági élet okozatát képezi.

A jövedelmi adó illetékek, a fogyasztási adók, a sójövődék, dohányjövődék, államjövődék és erdők jövedelme nevezetesen emelkedett, a mint fentebb részletesen kimutatta lett úgy, hogy az ország adóképessége ma kétség kívül erősebb, jövedelmei nagyobbak, biztosabbak, mint voltak évekket ezelőtt; de ennek dacára az állami jövedelmek nem emelkedtek annyira, hogy az államháztartásban az egyensulynak fentartását biztosíthatnók.

A míg rendes kiadásaink minden ága évről évre emelkedett egyfelől, másrészt beruházásokra, melyeknek direct gyümölcsözősége előreláthatólag azonnal be nem következhetik és vasúti építésekre és előlegekre, melyeknek közel időben kamatozására és visszatérülésére számítani nem lehet, oly nagy összegek fordítatnak kölcsöntőkből és így biztonsággal várhattuk azt, hogy a legközelebbi évek terhei mindinkább szaporodni fognak, kevés történt arra, hogy a közjövődelmek a természetes évenkénti emelkedésen felül fokozatosabb mérvben folyjanak ben az állampénztárba.

Az államjövődék és erdők jövedelmének emelésére gond és nagy összegek fordítattak kétségtelenül és ezen öröndetes haladást, és azon szép eredményeket, melyek e téren mutatkoznak, ki kell emelni; de egyes kisebb jelentőségű változtatásokon kívül az adó törvénye és szabályok gyökeres módosításának munkája még eddig csak előmunkálatok, előtanulmányok és javaslatokkal van kezdeményezve.

Az adóreform a mellett, hogy az adóterhek igazságosabb, egyenlőbb felosztását, az égető hiányok orvoslását, a fennálló félszükségek megszüntetését, és aránytalanságuk kevesbitését fogja egyik feladatának tekinteni, de más részt az államjövődelmek fokozását is fogja eredményezni mindenesetre.

Ezekből folyik, hogy államháztartásunk jelen pénzügyi bajainak okai két forrásra vezethetők vissza, kiadásainkat évről évre azon mértékben sőt az előirányzatokban azon felül engedik emelkedni, a mily arányban a jövedelmek emelkedtek, a másik, hogy a beruházások terén rohamos haladással igyekeztünk, pótolni némely irányban a hiányokat; nem szenved kétséget, hogy az 1868 és 1869-ik évek kedvező eredményeinek nagy részük van abban, hogy a kiadások oly nagy összegekkel szaporodtak.

És a mellett, hogy négy éven át ez irányban haladtunk az adóreformok munkájának tetlegesen megindításához nem jutottunk el, a bajok ezen forrásainak orvoslása fogja a baj megszüntetésére is a biztosítékot nyújtani.

Magyarország vasutai 1872-ben.

Valamely ország modern közlekedési eszközei között a vasutak, az újkor e hatalmas közlekedési erei foglalják el természetszerűleg a legelső helyet. Fokozott mérvben áll e tétel a mi közlekedésben szegény országunkról, hol a vasutaknak még e kívül kitűnően mivelődés emelő hivatásuk van.

Ha tehát a következőkben az egész lefolyt évben a közlekedési ügy terén nyert eredményeket egybefoglalni akarjuk, akkor teljes joggal és igazsággal vélünk azon momentumok kiemelésére szorítkozhatni, melyek vasúti hálózatunk kifejlődésére s általán vasutügyünk emelésére befolyással vannak. A közlekedésiügy többi térein végbemenő eseményekről úgy sem jelezhetünk semmit, s a mit jelezhetünk, az igen kevéssé vigasztaló.

A alkotmányos aera megnyitla óta eltelt évek közül egyikben sem lón oly sok vasut vonal a közlekedésnek átadva, mint a lefolyt évben. De ha az 1867 előtt országunkban urlagott viszonyokat tekintjük, a midőn több mint 20 évnyi időközben összesen 310 mérföld vasut építetett és adatott át a közlekedésnek s ez állapotokat a mai napság előmutatható eredményekkel egybe hasonlítjuk, a hol egyedül egy év lefolytában 100 mérföld vasut lón a forgalomnak átadva, akkor a körülményt bizvást a vasutügy hazánkban főlvirágzásának öröndetes jelöl tekinthetjük, annál öröndetesebb jelének, minthogy minden emelkedés az alkotmányos állapotok helyreállítása óta ment végbe. De másfelől nem tagadható az is, hogy a vasutügy felvirágzása az országnak fenyegetőleg sok és drága pénzbe látszik kerülni.

Az alábbiakban adjuk idő szerinti egybeállítását a mult évben végbement vasutmegnyitásoknak:

Megnyitattak:	a vonal hossza
Január 7-én a sátoralja-ujhelyi vonal egész Legenye-Mihályig	2.11 mtfld
Márczius 18-án az igló-abosi vonal	8.98 "
Május 6-án a tövis-medgyesi vonal	8.16 "
Junius 16-án a szathmár-bustyaházi vonal	10.48 "
Julius 18-án a medgyes-segesvári vonal	5.15 "
Augusztus 9-én a székesfehérvár-veszprémi vonal	5.95 "

Augusztus 12-én az ó-szőny-rutteki vonal	12.86 "
Augusztus 14-én a zákány-dombovári vonal	13.20 "
Augusztus 25-n a sátoralja-ujhely-csap-ungvári vonal	8.32 "
Szept. 1-én a köszeg-jennersdorfi vonal	8.30 "
Oktober 11-én a kiskapus-nagyszebeni vonal	5.89 "
Oktober 24-én a csáp-mihályházi vonal	11.05 "
November 3-án a veszprém-kis-czei vonal	10.33 "
November 13-án a füzes-abonyegri vonal	2.18 "
November 20-án a nyiregyháza-kisvárdai vonal	5.57 "
Deczember 4-én a bustyuháza-szigethi vonal	4.59 "
Deczember 4-én a bástya-munkácsi vonal	3.50 "
Ezek szerint az 1872-ik évben a forgalomnak átadott vonalok összossza kitesz összesen	127.62 "
s e szerint az összes addig a forgalomnak átadott vasuthálózata Magyarországnak	707.65 "

A megelőzőtt 1871. évbenösszesen 580.03 mértf. volt használatban, mely összeggől az 1871 év folytán 122.14 mértföld lett a forgalomnak átadva.

Az 1868 és 1869-ki évek folyamában engedélyezett vagy pedig államköltségekre munkálatba vett vonalokmár gyorsan közelínek befejezésük felé; nevezetesen az akkor elkezdett államvasutak közül még csak a károlyvár-fiumei vonal van hátra, miután a hatvan-szolnoki vonal és a gömöri ipar célra építettni tervezett vaspályák kiépítése még csak az erre következett 1870 évben rendeltetett meg a törvényhozó testület által.

Az engedélyezett vaspályák közül még hátraléban vannak a magyar keleti vasut a kolozsvár-kocsárdi és segesvár-brassói két vonalokkal, a magyar észak-keleti vasut a kassa-legenyei és az I. galicziai vasut a homonna-mező-laborci egész a magyar határszélig vezetendő vonallal. Az első erdélyi vasut, a kassa-oderbergi, az arad-temesvári és a magyar nyugati vasut, a pécs-barcsi és az alföldi vasutak már egész terjedelmükben át vannak a forgalomnak adva.

Ha mármost vasuthálózatunk fölött szemlét tartunk, ekkor mindenekelőtt azon kellemetlen jelenség ötlök szemünkbe, hogy sem délre, sem keletre nem birunk csatlakozásokkal, a mi semmi esetre, sem megvetendő factor vasutaink ki nem elégitó jövedelmezősége tekintetében, minthogy azok a nevezett irányokban teljesen zsákvonalak.

Az ohajtott csatlakozások létesítése nem allott kizárólag hatalmunkban. Nyílt titok, hogy mind a magyar kormány mind az osztrák diplomatia a mult évben a tőlük kitelhető módon fardoztak azon, hogy helyes és megfelelő csatlakozási ponto nyerjenek a szerb, illetőleg a török vonalokkal. De ezen fardozások nagy részben a török kormány azon törekvése miatt szenvedtek hajótörést, miszerint a számtalan terrain akadályokkal küzdő bosnya vonalokat minden áron biztosítani akará más részt pedig magának a szerb kormánynak indolentiája miatt, mely ezen ügyet minden töle kitelhető módon késleltetni igyekezett, a helyet, hogy a török kormányt saját vonalainak kiépítése s így a tények hatalmával kényszerítette volna a csatlakozás előzékeny fogadására. Ugyanis már H a h n konsul kimondotta, hogy Európa északnyugot részéből a kereskedelmi ut természetserien Serbián és a Morava völgyén keresztül vezetendő Salo-nichinak. A vasutvonal vezetése e széles folyam-tól átmetszet völgyben kevés vagy épen semmi akadályra nem talál s az Európán át Keletindia-ba vezető világ-kereskedelmi vonatra nézve is a leg-egyenesebb és legrövideabb utat képezne; míg a vasutvonalok a felhasználott és számtalan haránt völgyökből átszeldelt bosnya terrainen való átvezetése rendkívülien nagy áldozatokba fogna korúlni, mi mellett a siker még mindig kétséges maradna.

Ezen ránk nézve kedvezőtlen tényezőknek köszönhetjük, hogy vasuthálózatunknak a szerb illetőleg török vonalakhoz csatlakozása még mindig nincs biztosítva.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, jan. 11-én.

— **T. olvasóinkkal tudatjuk, hogy a január 7-ke után beérkező előfizetőknek csak jan. 15-től kezdve szolgálhatunk lappal elfogyván a fölös példányok; a szerfelett érdekes „Bánfi Dénes” korrajzot, majd csak akkor folytatjuk, hogy mindenki megkaphassa e vonzó olvasmányt.**

— **A Királyföld rendezéséről** szóló törvényjavaslatot, miután azt már a codificáló bizottság átvizsgálta, a belügyér közelebből terjeszti a minisztertanács elé.

— **A hazai igazságszolgáltatás jelen állásáról való részletes jelentés** kiadását határozta el az igazságügyminiszter Cse-megi Károly államtitkár előterjesztése folytán; a jelentést Franciaország, Belgium s Angolország e nemű kiadványának mintáira készítik; s az igazságszolgáltatás állapotát azon időtől fogva tárgyalja, még pedig kimerítően, mióta a m. kir. miniszterium 1867-ben vette át az igazságügy vezetését.

— **Az 54 millió kölcsön** kibocsátása 81-es árfolyammal a „Rafael Sons” ház által Londonban, még január 20-ka előtt meg fog történni. A 30 millió kölcsön árkelete 84%.

— **Beust állítólagos lemondásáról** támadt hírt a „Wiener Abendpost” legközelebbi száma határozottan megczáfolja.

— **Udvari vadászat.** Ő felsége a király f. hó 3-án több magas ur kíséretében Bécsből Mürzstegbe ment vadászni. Két nap alatt két-két hajtást tettek, és csaknem 50 nagy vadat lőttek. Ő felsége ez alkalommal is kitűnő vadásznak bizonyult be; számos vadat ejtett el.

— **Az ethnographiai gyűjteményt,** melyet Xantus Ján. erd. iparozikkekből állított össze a világártart számára, Trefort közoktatásügyér és Pulszky n. muzeum-igazgató a napokban Pesten megtekintették. A miniszter e gyönyörű gyűjtemény rendkívül meglepte.

— **A pesti nemzeti muzeumnak gr. Ap-ponyi Sándor** egy érdekes, Tolnában talált régiséget ajándékozott. Ez egy réztáblára irt római nemes levélből áll, melyben Traján császár Publius Justinus, Agrippa fiát 25 évi hadiszolgálatáért a római polgárral ruházta fel.

— **Kantában** a felnőttek oktatása az ottani gymnasiumnál mult hó elején kezdődött meg. A hallgatyk száma meghaladja az 50-et. A tantárgyak következők: Magyar nyelv és ügyiratok szerkesztése. Könyvtitel, földrajz, történelem, természettan, számtan, természetrajz s németnyelv. Minden tantárgyból hetenként 2 óra tartatik. Az előadó tanárok: Dávid Pál, Hadik Viltus, Kovács Barnabás, s Várent István.

— **Kézdivásárhelyt** m. év decz. hó 8-án a tanácsház nagy termében — mely ez alkalommal igen kicsinynek bizonyult a tolongó közönség számára — a felállítandó háromszéki szé-kely leányvárház javára műkedvelők által előadott: „Egy csésze tea” egy felvonásu franczia vigjáték után több dal és Vörösmarty szép Ilon-kája. Vertán András rendező buzgósga mellett különösen kiemelendő Székely Jánosné átértelt és érzelt műszavallása, Gyöngyösi István szerepalkitása, továbbá a k.-vásárhelyi férfi dalárda és a zenekar ingyen közreműködése, melyek folytán sikerült 160 frton felüli tiszta jövedelmet eszközölni e felette nemes jótékony célra. Hallomás szerint ugyanaz árva ház javára egy bál rendezésén fardozók több lelkes ügybarát.

— **A „Dalkör”** évi rendes közgyűlése, közbejött akadályok miatt jan. 19-ére halsztatott el.

— **A Biásini szállodában** holnap es-le tartatik azon „dal és táncszertély” melyet az egyetemi román ifuság egy Kolozsvárt felállítandó román leány-iskola javára rendez.

— **A közelebbi földrengést** Bécsben kivált a Lipótvárosban érezték erősen.

— **Silány vásár.** Tegnap folyt le nálunk a januáriusi vásár mely rendesen a legszegényesebben szokott kiütni. — Most is, alatta állt egy jó őszi hetivásárnak, a vásárló közönség, meg az idegenség, nagyon csekély számmal jelentkezett.

— **A helybeli m. kir. áll. tanító képezde** egyik tagja — Handelsmann József a népiskolák használatára czelszerien kidolgozott: „Egészsegtan” című művet irt, mely mint halljuk e hó végén sajtó alá kerül, s a kólos-dobokamegyei tanfelügyelőnek lesz ajánlva.

Nemzeti színház.

Pénteken január 10-ikén „Toldi Miklós” színmű 3 felv., irta Szigeti József. Kevés, de czelszerű kihagyás és a szerepeknek lehető legjobb kiosztása a sikerültebb előadások egyikét eredményezte, élvezetes esti multságban részeltetvén a nagyon szép számu közönséget. Toldi Miklós Kovács Gy.-nak jobb szerepei közé tartozik, itt organumának szabad kifejezését engedhet a nélkül, hogy a tulerő visszatetsző volna; de szépen alakította azon momentumot is, midőn ezen vad fiu az anyai tekintély előtt meghunyászkodik s végül, midőn élethalál tusára szállandó, mint sisak-röstélyezett ismeretlen levente édes anyja áldását kéri. Némethi Irma, özv. Toldi Lőrincz né szerepét nagy hatással alakította. Művészete tetőpontot ért, midőn a vad fiu fölötti hatalmát érvényesíti s a vérek összeütökösését eltávolítja. E jelenetben élenken megtapsoltattuk, valamint Kovács Gy. is. — A gonosz lelkű Toldi Györgyöt Mátrai, Benczét Szentgyörgyi, a királyt Krasznai, s a bohócot Halmi helyes fölfogással és alakítással személyesítették.

Hirdetmény.

Az 1872 évi deczember hó 31-én beváltás végett kisorsolt erdélyi földtehermentesítési kötvényekről.

(Vége)

A kisorsolt földtehermentesítési kötvények a huzás napjától számítva 6 hónap mulva az osztrák értékben kiszámított összegekben az e tekintetben fennálló szabályok szemelőlőtt tartásával a Budai m. kir. államadóssági pénztárnál kifizettotnek, a mely pénztár egyszersmind a kihuzott 1538 számu szelvényes 10,000 forintos kötvény kinem sorsolt része felett a megfelelő uj kötvényeket kiállítandja.

A kisorsolt és már esedékes kötelezvények visszafizetését a kolozsvári m. kir. adóhivatal bizottmányi uton szinte eszközözlendi.

A kifizetés előtti három utolsó hónap alatt a kisorsolt kötvények a szabadalmazott osztrák nemzeti bank által Bécsben, a ki sorsolás után azonnal a pesti m. kir. földhitel intézet által is beszámlitnak. (esecmpirt). Egyuttal tudtul adatik, hogy a következő erdélyi földtehermentesítési kötvények töke összevegi kihuzattak és már visszafizethetőkkel váltak de a pénztárból még ki nem vétettek és pedig.

50 frtos. szelvényes kötvények: 409. 467. 670. 1143. 1174. 1190. 1341. 3297. 3622. 3639. 4238. 4997. 5831. 6054. 6604. 6685. 6918. 7083. 7095. 7204. 7432. 7683. 7961. 8044. 8665. 9000. 9113. 9129. 9341. 9429. 9582. 9654. 9692. 9781. 9886. 10,070. 10,228. 11,505. 11,582. 11,982.

100 frtos szelvényes kötvények: 469. 601. 740. 790. 1172. 1430. 1748. 1761. 2011. 2059. 2099. 2422. 2465. 2711. 2909. 2955. 2966. 3474. 3492. 3632. 3649. 3682. 3889. 3956. 3969. 4126. 4164. 4267. 4302. 4796. 4870. 5083. 5113. 5122. 5585. 5843. 5924. 5945. 5991. 6198. 6251. 6456. 6547. 6684. 6917. 7060. 7287. 7341. 7455. 7621. 7807. 8039. 8282. 8377. 8500. 8704. 8870. 9320. 9403. 9669. 9706. 10074. 10183. 10211. 10273. 10356. 10375. 10491. 10523. 10735. 11113. 11953. 12235. 12256. 12400. 12582. 12660. 12799. 12868. 13083. 13406. 13764. 13810. 13995. 14865. 14899. 15301. 15720. 15879. 16243. 17108. 17251. 17548. 18136. 18161. 18259. 18289. 18371. 18622. 18798. 19027. 19063. 19081. 19708. 20346. 20646. 20817. 20855. 21114. 21381. 21399. 21400. 21477. 21705. 21718. 21856. 21856. 22007. 22388. 22675. 23415. 23448. 23477. 23657. 23669. 23909. 24051. 24231. 24673. 24782. 25516. 26561. 25705. 25849. 25965. 25971. 25126. 26163. 26183. 26124. 26277. 26397. 26920. 27146. 27327. 27675. 28019. 28027. 28037. 28352. 28397. 28742. 29258. 29259. 29363. 25606. 29970. 29991. 30318. 30518. 30866. 31004. 31155. 31213. 31367. 30323. 31391. 31395. 31654. 31881. 31919. 32439. 32928. 33716. 34092. 34739. 34763. 35537. 36829. 37385. 37918. 37962. 38850. 39605. 39659. 40005. 40337. 40771. 41437. 43702.

500 frtos szelvényes kötvények: 269. 538. 804. 1483. 1484. 1661. 1967. 1997. 2474. 2514. 2519. 2909. 3008. 3369. 4391. 4412. 4826. 5028. 5271. 5720. 6244. 6259. 7578.

1000 frtos szelvényes kötvények: 13. 93. 340. 1278. 1404. 2495. 2666. 2919. 3359. 3410. 3827. 5114. 6211. 6230. 6822. 7072. 7095. 7265. 7560. 7613. 7650. számu 250 frt részlettel 7895. 7916. 7941. 7996. 8681. 8961. 9089. 9093. 9613. 9859. 9888. 10322. 10801. 11099. 11349. 11383. 11789. 11870. 11921. 11992 számu 550 frt részlettel 12389. 12390. 12596. 12761. 12904. 14055. 14144. 14581. 14851. 15913. 15996. 16817. 18663. 19356.

5000. frtos szelvényes kötvények: 43. 53. 301. 460. 1384. 1614.

10000 forintos szelvényes kötvények: 206. 236. 981.

A betűs kötvények.

Egy darab	830 forintos	294. számmal.
”	2110	” 807. ”
Egy darab	800 forintos	1810 számmal
”	200	” 2386 ”

Ezen kötvények tulajdonossai figyelmeztetnek, hogy a lejárat naptól kezdve az az a kisorsolási naptól számítva hat honng mulva, a kamat-élvezési jog meg szűnik, hogy ha mindazáltal ezen kötvények szelvényei a szabadalmazott bécsi nemzeti tőzsde vagy pedig valamely tartományi gyűpénztár által beváltatának, az így felvett összelek a tőkéből lefognak vonatni.

Az erdélyi földtehermentesítési pénzalad m. kir. igazgatóságától.

Budán 1872 deczember hó 31-én

Hajos János,
osztály tanácsos.

Felelős szerkesztő Sándor János.

40 huzásra évenként

melyek közt

2 főnyeremény a 300,000 frt.
1 „ „ „ 220,000 frt.
1 „ „ „ 200,000 frt.
1 „ „ „ 150,000 frt.
1 „ „ „ 110,000 frt.
s még nagyszámú 60,000, 50,000,
40,000, 30,000 forintos nyeremény van,
játszhatni

A. csoportu játéktársulatunkban

egy részletjeggyel 18 résztvevő közt, 25
negyedéves 7 forintos részletfizetéssel.

E kedvelt csoport

minden, az osztrák birodalomban létező
állam- és magán kölcsön-sorsjegyet tartal-
mazza, a melyek tőzsdei árkeleti ára a tel-
jes befizetés után a résztvevők közt elosz-
talik. A törvényszerű bélyegilleték a rész-
letjegyre egyszermindenkori 1 frt. 30 kr.
Már az első részlet befizetése után
7 forintjával, a salm-sorsjegyek
január 15-én, a Clary-sorsjegyek január
30-án, az 1860-ki és Genois-sorsjegyek
február 1-én, a magyar díj- és stanislaui
sorsjegyek február 15-én sat. sat. leendő
legközelebbi huzására játszik minden részt-
vevő.

Az 1839-ki fő- Az 1864-ki fő-
nyereményt 1871 nyereményt 1870
szeptember 1-jén, szeptember 1-én.
nálunk nyerték játéktársulatban részletjeg-
gyel.

Az első osztr. Industrial-bank váltóirodája

ezelőtt
Fürst Ede,
Bécs Istvánér.

Hitel-sorsjegyre

két 1864-ki 100 frtos, két 1864-ki 50
forintos sorsjegyre, 1 Salm-, 1 Clary-, 1
Pálffy-, 1 Genois-, 1 Budai-, 1 Windisch-
grätz-, 1 Waldstein-, 1 Como- és 1 Keg-
levich-sorsjegyre játszhatni

C. csoportu játéktársulatunkban

18 résztvevő közt, 25 negyedéves 7 frtos
részletfizetéssel. Már az első 7 frtos
negyedéves részlet befizetése
után a Salm-sorsjegyek
január 15-én, a Clary-sorsjegyek
január 30-án, az 1860-ki és a Genois-
sorsjegyek február 1-én, az 1864-ki sors-
jegyek mártius 1-én, a Hitel-sorsjegyek
april 1-n sat. sat. leendő huzásában játszik
minden résztvevő

évenként a három milliónál több nyereményre.

Teljes befizetés után a sorsjegyek tőzs-
dei árfolyam szerint eladatnak s árak a
résztvevők közt egyenlő arányban elosztá-
nak. A törvényszerű bélyegilleték minden
részletjegyre után egyszermindenkori 1 frt.
30 kr. Megrendelések és a további részlet-
fizetések postai utalvány által eszközölhe-
tők. Nyeremények azonnal kifizet-
tetnek.

Az 1839-ki fő- Az 1864-ki fő-
nyereményt 1871 nyereményt 1870
szeptember 1-én, szeptember 1-én
nálunk nyerték játéktársulatban részletfize-
lés mellett.

Az osztr. Industrial-bank váltó irodája

Fürst Ede,
Bécs, Istvánér.

(Után nyomtatot nem díjazunk.)

Sok szerencsét újévre!

A braunschweigi hercegségi orsz. kor-
mány által engedélyezett és biztosított nagy
pénz-kisorsolásban,
a melynek első nyeremény huzása hivata-
losan

f. hó 23-án és 24-én

fog megtörténni, 6 kisorsolás alatt követ-
kező főnyeremények fognak bizonyosan
kihuzatni, u. m.

Legnagyobb nyeremény esetleg 120.000 tallér.

80,000-, 40,000-, 25,000-, 20,000-,
15,000-, 12,000-, 2 á 10,000-, 3 á
8000-, 6000-, 3 á 5000-, 12 á 4000-,
3000-, 35 á 2000-, 2 á 1500-, több
száz 1000-, 400-, 200-, 100 tallér sat.
s a legkisebb nyeremény is fedezni fogja a
betétet.

Üzletem 22 év óta a legjobb hírből áll,
és már sok és tetemes nyereményt fizettem
előbbi években, úgy mártius 17-n 1870-
ben a 60,000 tallér legfőbb nyereményt,
és december 14-én 1871-ben a 61,000
tallér legfőbb nyereményt, tehát jogosan
hivhatok fel általános és szerencsés rész-
vételre.

Erre

Egész eredeti sorsjegyek (nem ígervények)
ára csak 4 tallér vagy 7 ft.

Fél „ 2 „ 3 1/2 ft.
Negyed „ 1 „ 1 1/3 ft.
Minden pénzzel ellátott megrendelés a
vidékre is pontosan és titoktartással eszkö-
zölhető.

zöltetik, s a résztvevők a hivatalos játé-
tervet, valamint huzás után a hivatalos
nyeremény-lajstromot ingyen kapják meg.
Miután a huzás ideje közel van, tessék
megrendeléseket minél előbb bizalmasan

Dammann J.
bank- és váltó üzletéhez
Hamburgba

intézni.

681 1—5

Pályázat.

Kolozs megyében üresedésbe jött megyei
mérnöki állomásra, mely 800 frt. évi fize-
tés és 400 frt. uti átalány illetőséggel van
összekötve, ezen pályázat nyitattik.

Ezen állomást megnyerni ohajtók, telje-
sen felszerelt pályázati folyamodványukat
Kolozs megye alispánjához f. é. február
hó 18-ig intézhetik.

Kolozsvárt, 1873 év januárius 7-én.
Kolozs megye alispánjától.
Matskási Pál,
alispán.

Pályázat orvosi állomásra.

A gyergyó-ditrői községi főorvosi ál-
lomás üresedésbe jövén, ennek betöltésére
a következő feltételek alapján pályázat hir-
dettetik.

1. 1000 frt évi fizetés és szabad lakás.
2. 60 frt. lótarásra.
3. Minden 2-ik évben, mint Borszéki
fürdő orvos 150 frt és a fürdőn szabad
lakás.
4. A környéken szabad gyakorlat, de a fog
megtartatni Benczenz községében.
5. A pályázóknak orvos-sebész tudori,
szemész- és szülész-mesteri oklevél mellett
a legalább egy évi gyakorlatot is ki kell mu-
tatniuk.

6. A megválasztandó főorvos, kinek a
magyar, német és román nyelvet tökélete-
sen kell bírnia, 10 évre biztosított. Meg-
jegyzendő, hogy a közönségben napontai
posta közlekedés és gyógyszerár is van.

7. Pályázati határidő f. év. február
16-ka.

Megkeresésekre bővebb felvilágosítások-
kal szolgál az előjáróság.
Gyó.-Ditróban január 1-én 1873.
Csiby Lajos,
bíró.
Fülöp István,
közs. jegyző.

684 1—3

Sz. 20—1873. 685 1—3
Pályázati hirdetmény.

Nemes Hunyadmegyei gyógyi járásában a
Benczenzi körjegyzőség időközileg
üresedésbe jövén, annak betöltésére az
1871-ik évi XVIII. tr. cz. 83-ik §-sa ér-
telmében ezzel pályázat nyitattik.

Ezen körjegyzői állomás, mely áll Ben-
czenz, Piskincz, Gyalmar szövetkezett közsé-
gek csoportulásából, o. é. 400 frt. évi
fizetés, 40 frt. lakbér és megfelelő iroda-
átalány van összekötve.

Szabályszerűleg felszerelt folyamodvá-
nyok f. év február hava 15-ig ezen
hivatalhoz annyival inkább benyújtandók,
mivel ezen határidőn túl a folyamodványok
el nem fogadtatnak.

A válaszlat f. év február 20-án
fog megtartatni Benczenz községében.

Gyógyi járás szolgabíró hivatala.

N.-Rapol, 1873 január 8-án, u. posta
Piski.

Keresztes Sándor,
szolgabíró.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI

KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvárt, főter báró Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIR-ÜZLETÉBEN

főter, Gyulai-ház, felvállal mindennemű

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonanfelszerelt és izletes betűkkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben
van, hogy mindennemű **nyomda megrendelést** elfogad, u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözüvények, rovatos iven, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárczédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

FELVÁLLAL KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT IS.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda. — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szerezte-
nek be, és azok a hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak, és a legszükségesebb mintázatokból kész raktárt tart, a meglevőket postafordultával, a szo-
kadlan formájukat pedig a legrövidebb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosított.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.